

B+ tree visualization

Documentation

این برنامه با استفاده از زبان **C++** به دلیل پشتیبانی خوب از اشاره‌گرها و همچنین آسانی در طراحی ساختمان داده‌ها، کدنویسی شده است.

همچنین در کدنویسی تلاش شده است تا حد ممکن قواعد کد تمیز رعایت شود و کد به صورت صریح و خوانا باشد، همچنین کد کامنت‌گذاری شده است تا درک کد آسان‌تر شود.

شما در پوشه این برنامه، 6 فایل سی‌پلاس‌پلاس (با فرمت **.cpp**، مشخص شده‌اند)، یک فایل کتابخانه (با فرمت **.h**) و همچنین یک پوشه که شامل چندین تست کیس مختلف برای تست برنامه است مشاهده خواهید کرد.

فایل آغازگر برنامه **plusTree.cpp** می‌باشد که به جای **main** نشسته است و برنامه از اینجا آغاز می‌شود. در این فایل افزون بر فراخوانی کتابخانه شخصی (**BplusTree.h**) توابع **insertFunction** برای افزودن یک کلید به درخت، **deleteFunction** برای حذف یک کلید از درخت، **searchFunction** برای جستجو در درخت برای یافتن یک کلید و همچنین **printFunction** برای چاپ کردن درخت مشاهده می‌کنید.

در ابتدای شروع برنامه، کاربر باید **max-degree** برای درخت **B+** را مشخص کند، **max-degree** حداکثر درجه این درخت است.

پس از مشخص نمودن **max-degree**، منوی برنامه به کاربر نمایش داده می‌شود که با استفاده از سوئیچ کیس پیاده‌سازی شده است. در این منو با انتخاب یکی از اعداد 1 تا 5 می‌توان عملیات موردنظر را فرخوانی کرد.

فرآیند افزودن یک کلید به درخت

با استفاده از کلید 1 شما می‌توانید یک کلید به درخت اضافه کنید، روند این عملیات بدین شکل است که با استفاده از کتابخانه نوشته شده، پارامتر کلید به فایل **insert.cpp** پاس داده خواهد شد و در صورتی که اولین کلید وارد شده باشد، یک نود مخصوص برای آن تشکیل می‌شود.

با استفاده از قوانین ساخت یک درخت، نودهای بعدی، اگر از ریشه و سپس نودهای فرزند آن کوچکتر باشد، در درخت به سمت چپ حرکت کرده و در جای مناسب اضافه می‌شود. در صورتی که اضافه شدن کلید به نود، باعث شود که **max-degree=node.size()** شود، باید نود جدید تشکیل شود و مرتب‌سازی درخت در آن شاخه صورت بگیرد. این فرآیند در تابع دیگری در همین فایل با نام **insertInternal** صورت گرفته است. اگر این مرتب‌سازی باعث شود که والد نیز به درجه **max-degree** برسد، دوباره باید آن شاخه تغییر یافته تا درخت به طور کامل مرتب شود. این فرآیند به دو صورت مرتب‌سازی نود سمت چپ، نود والد و نود سمت راست انجام می‌شود و برای اینکه در این فرآیند تداخلی رخ ندهد، از یک نود مجازی با نام **virtualTreeNode** کمک گرفته شده است.

همین رفتار نیز برای هنگامی که نود کلید از نود ریشه و نودهای فرزند آن بزرگتر باشد خواهد افتاد.

پس از افزودن اولین کلید، برنامه اولین نود را تولید خواهد کرد، به همین دلیل در هنگام افزودن اولین نود به درخت، برنامه پیغام **"IS ROOT!!"** به همراه کلید افزوده شده را نشان خواهد داد.

اگر این فرآیند به طور صحیح انجام شود، برنامه پیغام **"Inserted successfully:"** به همراه کلید افزوده شده را نمایش خواهد داد.

همچنین اگر نود ریشه در هنگام افزودن کلید به درخت اضافه شود، برنامه عبارت **"Created new Root!"** را نمایش خواهد داد.

فرآیند افزودن نود به درخت B+ یکی از فرآیندهای پیچیده است که پیاده‌سازی‌های مختلفی از آن شده است اما این برنامه، طبق پیاده‌سازی پرترفدار که سایت شبیه‌ساز <https://www.cs.usfca.edu/~galles/visualization/BPlusTree.html> هم آن را پیاده‌سازی کرده است، برنامه نویسی شده است.

فرآیند حذف یک کلید از درخت

فرآیند حذف یک عنصر از درخت، دومین فرآیند پیچیده برنامه است، برای حذف یک عنصر از درخت در صفحه اصلی باید عدد 2 را انتخاب کنید، سپس درخت برای شما نمایش داده خواهد شد و از شما پرسیده می‌شود که قصد دارید کدامیک از کلیدهای درخت را حذف کنید. اگر کلیدی در درخت موجود نباشد، برنامه پیغام "Tree is Empty Now" را نمایش خواهد داد. اگر کلید انتخابی شما در درخت موجود نباشد، برنامه پیغام "Key Not Found in the Tree" را خواهد داد.

این فرآیند همانند قسمت قبلی انجام می‌شود با این تفاوت که تابع `deleteFunction` فراخوانی می‌شود و با استفاده از کتابخانه تابع `removeKey` موجود در فایل `delete.cpp` فراخوانی می‌شود.

فرآیند حذف یک کلید از درخت همانند فرآیند افزودن یک کلید به درخت انجام می‌شود؛ منظور از این جمله این است که هنگامی که ما یک کلید به درخت اضافه می‌کنیم، باید بررسی کنیم که درخت تناسب داشته باشد، در فرآیند حذف یک کلید از درخت نیز همواره پس از حذف باید بررسی کنیم که آیا با حذف این کلید از درخت، نود خود کلید حذف شده یا نود والد آن نیاز به تغییر دارند یا خیر؟

اگر این کلید در نود والد نیز تکرار شده باشد، باید از نود والد نیز حذف شود و اگر از نود والد حذف شود، آیا باید اشاره‌گر مربوط به آن به کلید دیگری اشاره کند و اگر آری، آن کلید کدام کلید است.

همچنین در فرآیند حذف یک کلید، ممکن است یک نود به طور کامل حذف شود و در این صورت باید نود والد آن نیز تغییر کند و گاهی این تغییرات اینقدر وابسته هستند که تا نود ریشه نیز تغییر خواهد کرد.

به طور خلاصه، همانند الگوریتم مذکور در فرآیند افزودن یک کلید به درخت، حذف یک کلید نیز صورت می‌گیرد و درخت بهینه خواهد شد.

پس از حذف کلید و تغییر در ساختار درخت، درخت نمایش داده خواهد شد.

فرآیند جستجو در درخت

فرآیند جستجو در درخت به صورت ساده انجام می‌شود، برای جستجو یک کلید در صفحه ابتدایی، عدد 4 را وارد کنید و کلید مورد نظر را به برنامه بدهید. روند آن همانند قسمت‌های قبلی با استفاده از تابع `searchFunction` در ابتدا و سپس با استفاده از کتابخانه شخصی نوشته شده تابع مخصوص به آن در فایل `search.cpp` خواهیم رفت و با استفاده از `binary search` به دنبال آن کلید در درخت خواهیم پرداخت، در صورتی که درخت خالی باشد عبارت "NO Tuples Inserted yet" را نمایش می‌دهیم و در صورتی که کلید در درخت موجود باشد عبارت "Key FOUND" و در غیر این صورت عبارت "Key NOT FOUND" را نمایش خواهیم داد.

فرآیند نمایش درخت

نمایش مرحله ای درخت با استفاده از عدد از عدد 3 انجام می شود، روند این نمایش همانند قسمت های قبلی با استفاده از فرخوانی کتابخانه و تابع مربوط به آن در فایل `display.cpp` مراجعه شده و تابع `display` که پارامتر اشاره گر نود را میگیرد انجام می شود.

نمایش مرحله ای درخت بدین صورت انجام می شود که از نود ریشه در مرحله یک شروع می کنیم و سپس نود های فرزند آن که در مرحله دوم و الی آخر وجود دارند را نمایش می دهیم.

این نمایش به صورت برگی برای نود والد صورت میگیرد و همانند پیمایش خطی درخت است با این تفاوت که علاوه بر پیمایش، عناصر نیز نمایش داده می شوند.

توابع دیگر

در فایل های برنامه مانند `functions.cpp` توابعی همانند تابع بررسی کننده نود روت (`isRoot`)، یافتن نود والد (`findParent`) و... یافت می شود که در توابع دیگر مورد استفاده قرار می گیرند.

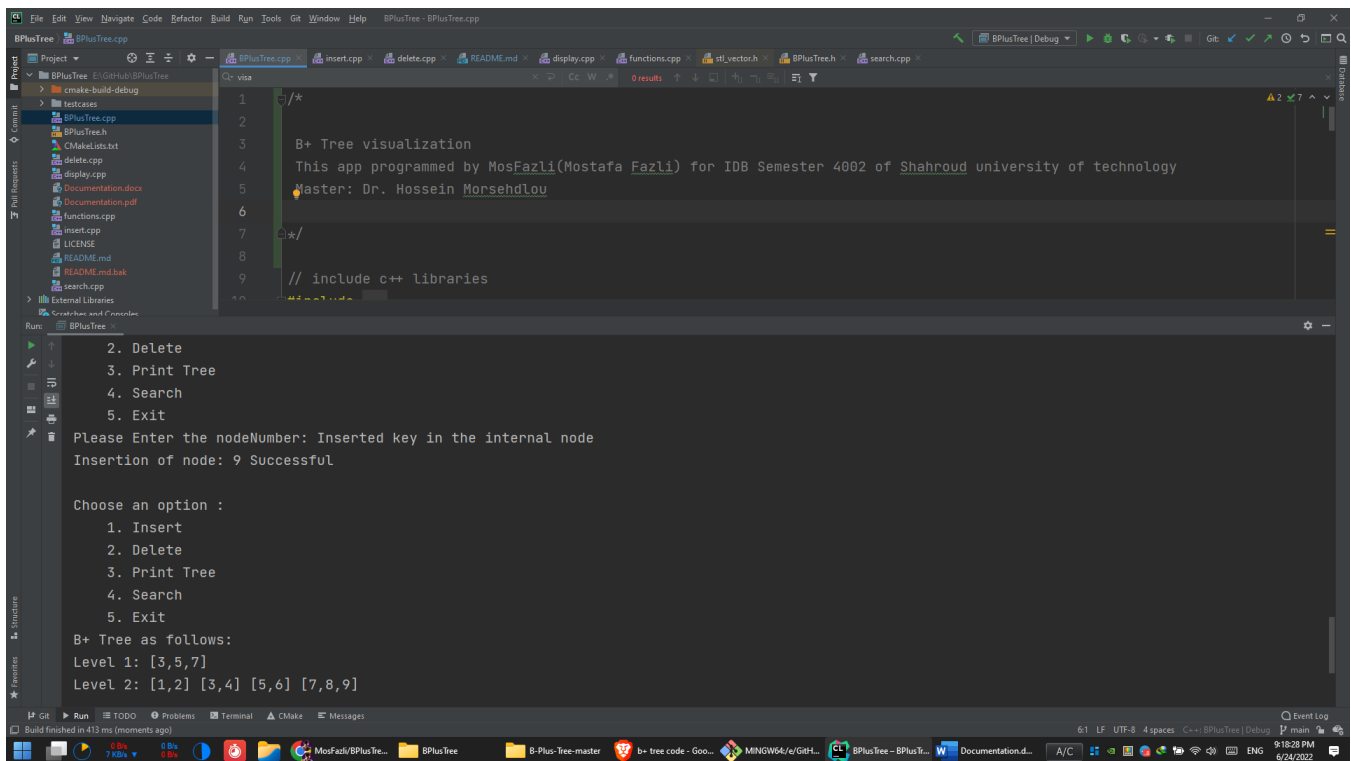
همگی این توابع به دلیل اشتراک استفاده در یک فایل جدا آمده اند و با استفاده از کتابخانه، دسترس پذیر شده اند.

فایل هایی متنی در پوشه `testcases` با نام های `testcase1.txt` ... ایجاد شده اند که شما می توانید با استفاده از آن ها، طریقه مقدار دهی به برنامه را بررسی کرده و صحت عملکرد برنامه را مورد آزمایش قرار دهید.

همچنین این برنامه در گیتهاب به آدرس <https://github.com/MosFazli/BPlusTree> آمده است و می توانید از آن به صورت رایگان استفاده کنید.

- این برنامه با استفاده از برنامه Clion از سری JetBrains کدنویسی شده است.

Test case 1 result:


```
1 /*
2
3 B+ Tree visualization
4 This app programmed by MosFazli(Mostafa Fazli) for IDB Semester 4002 of Shahrood university of technology
5 Master: Dr. Hossein Morsehdlo
6
7 */
8
9 // include c++ libraries
```

Run: BPlusTree

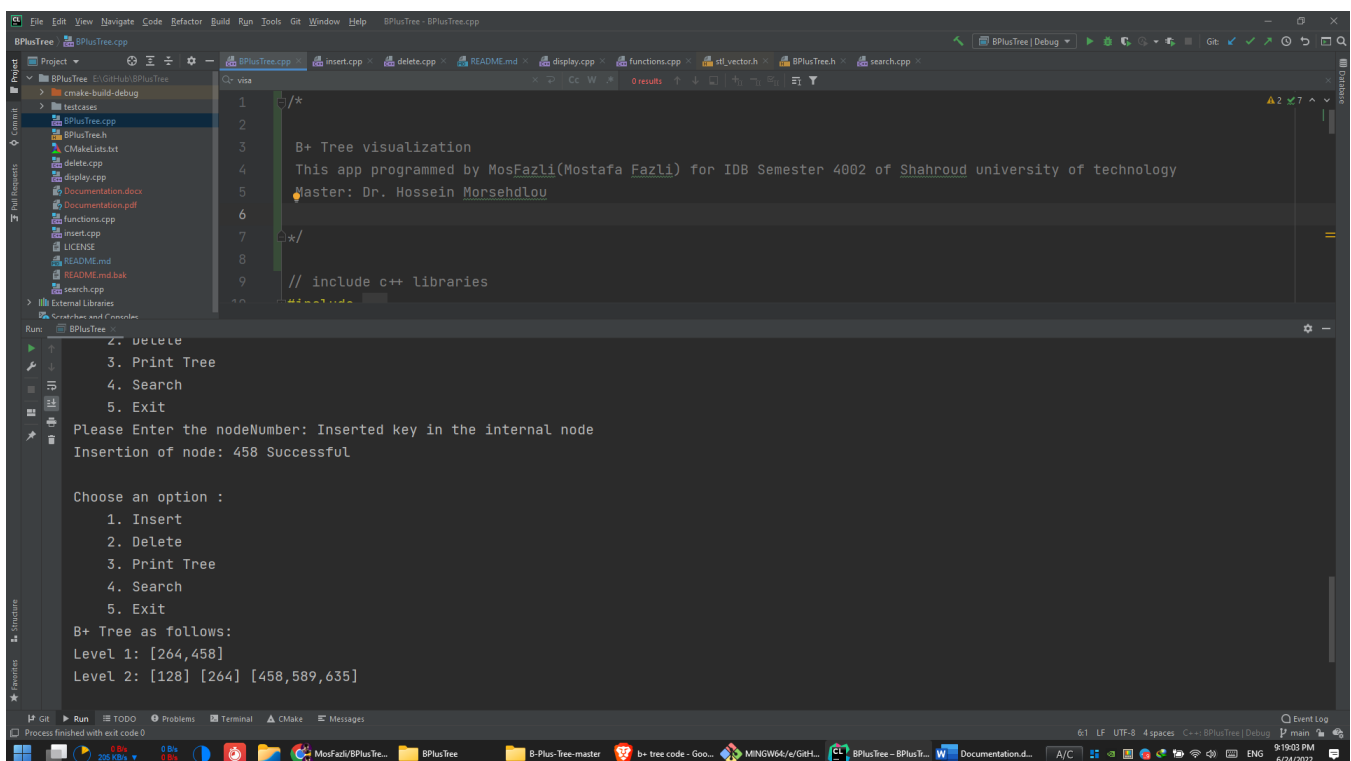
2. Delete
3. Print Tree
4. Search
5. Exit

Please Enter the nodeNumber: Inserted key in the internal node
Insertion of node: 9 Successful

Choose an option :
1. Insert
2. Delete
3. Print Tree
4. Search
5. Exit

B+ Tree as follows:
Level 1: [3,5,7]
Level 2: [1,2] [3,4] [5,6] [7,8,9]

Test case 2 result:


```
1 /*
2
3 B+ Tree visualization
4 This app programmed by MosFazli(Mostafa Fazli) for IDB Semester 4002 of Shahrood university of technology
5 Master: Dr. Hossein Morsehdlo
6
7 */
8
9 // include c++ libraries
```

Run: BPlusTree

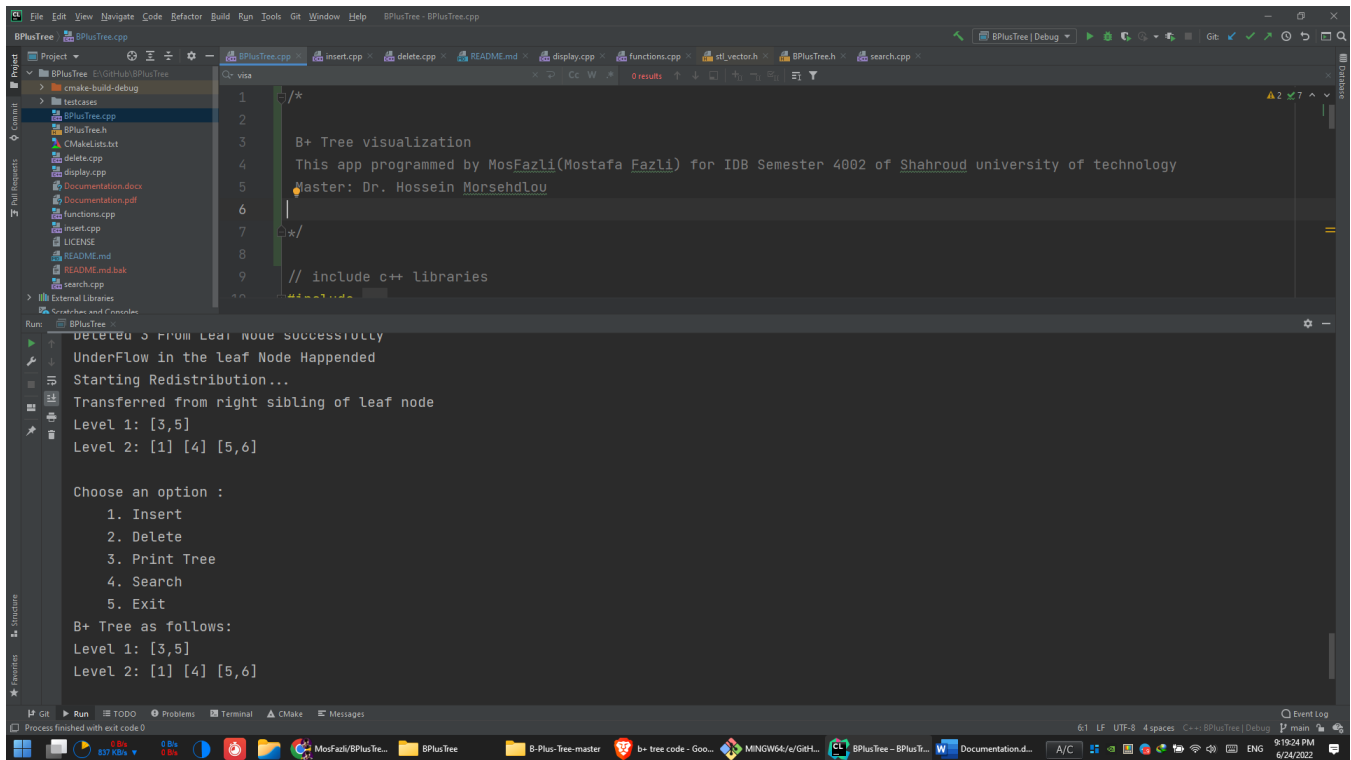
2. Delete
3. Print Tree
4. Search
5. Exit

Please Enter the nodeNumber: Inserted key in the internal node
Insertion of node: 458 Successful

Choose an option :
1. Insert
2. Delete
3. Print Tree
4. Search
5. Exit

B+ Tree as follows:
Level 1: [264,458]
Level 2: [128] [264] [458,589,635]

Test case 3 result:


```
1  /*
2
3  B+ Tree visualization
4  This app programmed by MosFazli(Mostafa Fazli) for IDB Semester 4002 of Shahrood university of technology
5  Master: Dr. Hossein Morsehdlou
6
7  */
8
9  // include c++ libraries
```

Run: BPlusTree

Deleted 3 from leaf node successfully
UnderFlow in the leaf Node Happened
Starting Redistribution...
Transferred from right sibling of leaf node
Level 1: [3,5]
Level 2: [1] [4] [5,6]

Choose an option :
1. Insert
2. Delete
3. Print Tree
4. Search
5. Exit

B+ Tree as follows:
Level 1: [3,5]
Level 2: [1] [4] [5,6]